

Sankce a budoucnost IOR po roce 2014

- v roce 2014 je uplatňování zásad IOR postaveno na kontrole bez sankcí či krácení dotací (v případě nesplnění limitu bodového plnění);
- ačkoliv zákon a vyhláška vyžaduje plnění povinností vyplývajících z implementované směrnice, postoj EK je váhavý a čeká, jaký přístup realizace úkolu zvolí jednotlivé členské státy;
- pro ČR byl navržen koncept kontroly po vzoru kontrolních systémů zavedených v Nizozemsku, Německu nebo Švýcarsku;
- formulace otázek a parametry pro plnění se mohou v budoucnu měnit s tím, jaké reakce přijdou s výsledky po prvním roce kontrol (vývoj kontrolního systému do budoucna);
- nutnost zharmonizovat stávající podpory v rámci GAEC, které se dostávají do konfliktu s některým z ustanovení zásad IOR (např. protierozní opatření);
- po roce 2015 se stane IOR součástí kontrolovaných prvků Cross Compliance – kontroly budou nastaveny striktně se sankčním ustanovením!

Braničnatka pšeničná – *Mycosphaerella graminicola*

Kontakt:

ÚKZÚZ – Oddělení metod integrované ochrany rostlin
Zemědělská 1a, 613 00 Brno
tel.: 545 110 436
e-mail: stepanka.radova@ukzuz.cz
www.ukzuz.cz

03-2014

**ÚSTŘEDNÍ KONTROLNÍ
A ZKUŠEBNÍ ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÝ**

INTEGROVANÁ OCHRANA ROSTLIN a nové povinnosti z ní plynoucí

Důvody zavádění integrované ochrany rostlin

Všeobecný trend snižování rizik vyplývajících z používání přípravků na ochranu rostlin v roce 2009 vyústil vydáním legislativního ustanovení, v němž Evropská komise (EK) nařídila všem členským státům vytvořit Národní akční plán, ve kterém si stanoví cíle k dosažení udržitelného používání pesticidů. Tato povinnost byla definována směrnicí 2009/128/ES, jejíž ustanovení byla v roce 2012 novelou zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči transponována do české legislativy. Součástí směrnice bylo, mimo jiné, zavést povinnost pěstitelů dodržovat systém integrované ochrany rostlin (IOR) rámcově vymezený v podobě 8 obecných zásad uvedených v příloze č. 3 této směrnice. Pro pěstitele tedy od **1. 1. 2014** vyplývá povinné uplatňování zásad IOR definovaných ve vyhlášce č. 205/2012 Sb., o obecných zásadách integrované ochrany rostlin.

ÚKZÚZ jako informační zdroj

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ) byl pověřen Ministerstvem zemědělství, aby se ujal informační podpory a dozoru nad dodržováním nových povinností vyplývajících ze zákona. V oblasti informační podpory ÚKZÚZ ve spolupráci s plodinovými svazy a zemědělskými výzkumnými pracovišti shromažďuje a zveřejňuje metodiky IOR pro jednotlivé rostlinné komodity. Plodinové metodiky IOR mají strukturu a obsah splňující podmínky definované vyhláškou č. 205/2012 Sb. a slouží pěstitelům jako návod pro uplatňování obecných zásad IOR. Tyto metodiky nejsou závazné, ale mají formu komplexních doporučení, jejichž dodržování zaručuje pěstiteli plnění zákonné povinnosti. Jako první vznikla metodika pro uplatňování zásad IOR

v polních plodinách (vydána Českou společností rostlinolékařskou v roce 2013). Do budoucna je plánováno zpracování metodik IOR i pro trvalé kultury (ovoce, réva vinná, chmel apod.). Metodiky budou postupně zveřejňovány v elektronické formě na webových stránkách ÚKZÚZ spolu s dalšími podpůrnými aplikacemi, které budou sloužit pro pěstitele jako zdroj informací pro rozhodování při použití přípravků na ochranu rostlin (POR).

ÚKZÚZ jako kontrolní orgán

Za účelem kontroly plnění zákonné povinnosti byl ve spolupráci s odborníky zpracován kontrolní systém pro polní plodiny. Kontrolní list – tedy nástroj pro hodnocení plnění povinnosti, obsahuje 20 otázek, za jejichž plnění je pěstitel hodnocen plným, zkráceným nebo nulovým počtem bodů. Otázky jsou zaměřeny na oblast preventivních opatření (dodržování agrotechnických doporučení, zapravování posklizňových zbytků, používání odolných odrůd, výživa a hnojení, podpora užitečných organismů apod.), dále se otázky týkají používání nechemických metod ochrany rostlin, a zda jsou zohledněny výsledky monitoringu výskytu škodlivých organismů (ŠO) při rozhodování o použití POR spolu s využitím znalostí o prazích škodlivosti pro ty ŠO, pro které jsou známy. Také je hodnoceno použití POR z pohledu ekotoxikologických vlastností (viz obr. semaforu přípravků) a zda jsou tyto přípravky používány v nezbytném rozsahu (např. používání nízkoúletových technologií). Kontrolou je také ověřováno dodržování antirezistentních strategií v případech, že je aplikace opakována nebo, že existují doporučení na etiketě přípravku.

Provádění kontrol:

- koncept kontroly je založen na bodovém hodnocení pěstitele podle úrovně plnění dané otázky;
- pro splnění zákonné povinnosti v roce 2014 je nutné při kontrole dosáhnout alespoň 120 bodů (z maxima 350 bodů);
- odůvodnitelné neplnění jedné zásady lze nahradit plněním zásady jiné;
- při neplnění dílčích zásad se body neodečítají;
- v případě, že nelze zásadu plnit z důvodu nadřazených opatření (např. zapravování posklizňových zbytků a protierozní opatření) je tato plocha vyjmuta z hodnocení;
- při kontrole lze vycházet ze současné evidence EPH, dále z daňové evidence (nákup osiva, monitorovacích zařízení apod.) či jiných dokladů (doklad o certifikaci mořícího zařízení, smlouva s poradcem/poradenským centrem, doklad o absolvovaném semináři apod.);
- kontroly budou probíhat v závěru roku 2014 (mimo vegetační sezónu);
- kontrola bude pěstiteli oznámena 14 dní předem, budou mu zaslány veškeré informace (Kontrolní list a Průvodce) a zároveň doporučeno, jaké podklady si ke kontrole připravit;
- na základě kontrolního listu si každý může provést kontrolu sám a posoudit tak uplatňování obecných zásad IOR v rámci stávajících technologií podniku.

Mšice maková – *Aphis fabae*

Povolené přípravky na ochranu rostlin											
Přípravek	Účinná látka		Člověk	Voda	Vod.org.	Půd.org.	Včely	N.člen.	Ptáci...	N.rostl.	Ž.prostř.
Alneto WG	Indoxakarb			i	i			i			
BEC Lamcy	Lambda-cyhalothrin				i			i			
škodl. org.	<i>plodina</i>	<i>dávka</i>	<i>OL (dny)</i>	<i>poznámka (další omezení viz etiketa)</i>							
bázilvec kukuřičný	<i>kukuřice setá na zrno</i>	<i>0,4 l/ha 200-600 l vody /ha</i>	<i>AT</i>	<i>3) podle signalizace</i>							
Biscaya 240 OD	Thiakloprid										
CS Lamcy	Lambda-cyhalothrin				i			i			
Decis Mega	Deltamethrin				i		i	i			
Explicit Plus	Indoxakarb				i			i			
Force 1.5 G	Tefluthrin										
Karate se Zeon technologií 5 CS	Lambda-cyhalothrin				i			i			
Karate Zeon 050 CS	Lambda-cyhalothrin				i			i			
KeMiChem-Lambda-cyhalothrin 50 CS	Lambda-cyhalothrin				i			i			
KeMiChem-Lambda-cyhalothrin-I 50 CS	Lambda-cyhalothrin				i			i			
Lambda 50 CS	Lambda-cyhalothrin				i			i			
ODRG - Lambda-cyhalothrin	Lambda-cyhalothrin				i			i			
Pilot	Indoxakarb			i	i			i			
RC-Lambda-cyhalothrin 50 CS	Lambda-cyhalothrin				i			i			
Steward	Indoxakarb			i	i			i			

Ukázka připravovaného semaforu přípravků

